

MAGYAR LAPOK

3 le.

Taxa postală plătită în avans
aprobării Dir. Gen.

BUDAPEST
Postafiórt

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 213 (1655) szám * Szerda, 1937 október 20

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Néhány héten belül kormányváltás?

A miniszterelnök megbeszélései Bratianu pártvezérrel. — Fontos tárgyalás Franasovici kereskedelmi miniszter és Mironescu volt miniszterelnök között
Összehívták a Nemzeti Parasztpárt elnöki tanácsát

Bucuresti. Saját tud. A belpolitikai helyzet egyre jobban halad a kibontakozás felé. Beavattottak szerint a kormányválság néhány héten belül okvetlenül bekövetkezik. Erre mutat Tatarescu miniszterelnök legutóbbi nyilatkozata, amelyben határozottan kijelentette, hogy a liberális párt kormányzása elérkezett utolsó időszakához.

Tatarescu miniszterelnök egyébként kedő óta ismét fogad. Miután a kormányelnök fontos tárgysorozatu megbeszélést bonyolít le Dinu Bratianuval, a napokban minisztertanácsot hív össze, amelyen fel fogja kérni munkatársait, hogy gyorsítsák meg az egyes ügyosztályok tevékenységét. Együttal ismertetni fogja a politikai események menetét.

NOVEMBER 15-IKE A LEGUJABB HATÁRIDŐ.

Az „Adeverul” a kormányutódlás kérdésével foglalkozva, annak a véleményének ad kifejezést, hogy

november 15-ig megoldódik a helyzet.

Az új kormány olyan összetételű lesz, hogy a korona és az ország közti egyetértés csorbitatlan marad. A lap azt hiszi, hogy jobboldali kormány nem jöhet uralomra. Ha a Mihalache-

val kapcsolatos kombinációk fiaskót vallának, akkor szó lehet arról, hogy ismét Tatarescut bizza meg az uralkodó kormányalakítással. A lap szerint ismét időszzerű az a terv, hogy a két nagy párt disszidensei visszatérjenek egykori pártjaik kebelébe.

KÉSZÜLŐDIK A NEMZETI PARASZTPÁRT

Nemzeti parasztpárti körökben újabb mozgalmasság tapasztalható. Bár az albaiulai ünnepek nem váltották be politikai szempontból a hozzáfűzött várakozásokat,

a párt nem adta fel reményét arra, hogy rövidesen kormányra kerül.

Messzemenő találgatásokra ad okot a „Tempo”-nak az az értesülése, hogy Franasovici közlekedésügyi miniszter és Mironescu volt nemzeti parasztpárti miniszterelnök között megbeszélést folytattak. A lap úgy véli, hogy a beszélgetésnek nagy befolyása van a politikai helyzet alakulására.

Valószínűleg a két politikai tanácskozásainak eredménye az is, hogy szerdán délelőtt 11 órára összehívták a Nemzeti Parasztpárt elnöki tanácsát, aminek a várható kormányváltásra tekintettel, különös jelentőséget tulajdonítanak.

A benemavatkozási bizottság fontos fordulat előtt

A német nagykövet Hitlerrel nyilatkozatot hoz a legközelebbi ülésre

Londonból jelentik: Eden hétfőn egy óra hosszat tanácskozott Corbin francia nagykövettel, majd Chamberlain miniszterelnökkel. Ribbentrop német nagykövet hétfőn váratlanul repülőgépen Németországba utazott, hogy Hitlernek személyesen tegyen jelentést. Politikai körökben úgy tudják, hogy Ribbentrop még kedd délutánra visszatér Londonba, hogy

résztegyen a semlegességi bizottság ülésén.

A „Daily Mail” úgy értesül, hogy Eden nyomtatékosan fogja kifejezni az angol álláspontot, Ribbentrop pedig fontos nyilatkozatot tesz és annak főtartalma az lesz, hogy Németország kész a többi hatalommal együttműködni a benemavatkozás hatályossá tétele érdekében.

A spanyol nemzetiek lövészárkokat ásnak a francia határ mentén

Párizsból jelentik: Az „Oeuvre” bayonnei köztársasági körökből származó, eddig meg nem erősített értesülése szerint a nemzeti hadak katonái előkészületeket tesznek a francia

határ mentén. Fuentarabia környékén állítólag lövészárkokat ástak és San-Sebastianból hat nehéz ágyut szállítottak a határ mentére.

Az évezredek valóságai

(S. I.) A *Neue Zürcher Zeitung*, a svájci világlap egyformán haragszik a németekre és az oroszokra. Ebben nagyon különbözik bizonyos magyar nyelvű lapoktól, melyek a finom szövevény liberális fától mögül édes pillantásokat vetnek a szovjet „demokráciára”.

Ebben a lapban most beszámolót olvasunk arról a nyomorúságos helyzetről és szörnyű lelkiállapotról, melyben a spanyol menekültek élnek.

Azokról az emberekről van szó, kiket a polgárháború elűzött otthonukból. Faluról-falura vándoroltak, ahogyan a testvérharc tüze terjedt, míg végre a Pyraeneusok völgyein keresztül, vagy a tengeren rozoga bárkákon francia földre jutottak. Itt gyűjtőtáborokba kerültek, a politikai internáltak szűkös, keserű kenyérére. Számuk egyre nőtt s rövidesen elérte a százezret. A francia kormányzat számára elviselhetetlen terhet kezdett jelenteni eltartásuk s az elmúlt hetekben elhatározták hazaszállításukat. Minden egyes menekültnek azt a kérdést teszik most fel a francia hatóságok: A kényszerútlevelet hová állítsák ki, Salamancára, avagy Barcelona felé? Dönteniök kell tehát, hogy Franco tábornok uralma alá kívánják-e kerülni, avagy pedig inkább a valenciai kormány alattvalói akarnak lenni.

A beszámoló, melyről szólunk, azt írja, hogy a menekültek többsége — mintegy kétharmada — Franco mellett döntött és megrázó képet fest a rongyos karavánokról, melyek a határfolyó hídján gyötrelmes lassúsággal haza vándorolnak, ahol a legjobb esetben üszkös romok fogadják őket a régi kedves otthon helyén. Ezek járnak még jobban, mert a visszatérők közül soknak a másik részen van az otthona, melyről semmit sem tud. Bár spanyol földön fognak tehát újra élni, továbbra is hontalanok, otthonatlanok maradnak.

Hazatérésüknek gyötrelmes lassúsága azonban nemcsak a fáradságtól van, az éhség hosszú hónapjainak nélkülözéseitől. A visszatérők rettenetesen félnek. Az internáló táborokban csak a valenciai terület lapjait olvashatták. Ezek a lapok pedig csak arról írnak, hogy a nemzeti csapatok katonái kiszúrák ellenfeleik szeméit, halálra gyötrik gyermekeiket, megkínózzák asszonyaikat. A visszatérők attól rettegnek, hogy talán bennük is ellenséget fognak látni, mert idegen földre menekültek. Ezért mennek olyan lassan hazafelé, át a hídon, mely két világot választ el egymástól. De azért mégis mennek, mert hajtja őket a lélek motorja: a szív.

Amikor pedig átjutottak a hídon és nincs többé visszatérés, olyan megtepetés éri őket, melynek eleinte hinni sem tudnak. Tiszta ágyakat, kitűnő ellátást kapnak. A spanyol nemzeti fallanx két egyenruhás lánya és asszonyai szeretettel és gyöngédséggel veszik körül a menekülteket. A német mintára megszervezett spanyol „téli segély” jövedelmének legnagyobb részét ők kapják: az „egy tá” ételt az ő kedvükért eszik az emberek, a fűtőanyagot, meg a főző olajat nekik gyűjtik. A félelem pedig lassan eltűnik a szeméikből, ahogyan a hó elolvad, amikor rásüt a nap. A nemzeti együttérzés mosolyog rájuk, mint az öreg fák ágairól az érett, édes gyümölcs. Senkit sem igazoltatnak, senkit sem vallatnak. Mindenki mehet nyugodtan haza. Biztosok a dolgukban: az évezredek valóságai az ő oldalukon vannak.

Az arab államok uralkodói közbelépnek a palesztinai arabokért

Olaszország rokonszenve az arabok iránt. — Az etiopiai mohamedánok a Népszövetséghez fordulnak

Londonból jelentik: Az angol kormány Palesztinában erőyes megtorlásokkal felel a terror-cselekmények kiújulására. Ujabb zavarásoktól tartva Hebronból eltávolították az angol nőket és gyermekeket. Az angol katonák az északi határon visszavertek kétszáz felfegyverzett szíriait, akik be akartak törni Palesztinába.

A *News Chronicle* szerint a Palesztinával szomszédos arab államok uralkodói felajánlották közvetítő szerepüket az angol kormánynak, ha Anglia megengedi a száműzött arab vezetők visszatérését.

Rómából jelentik: Az olasz közvélemény és sajtó kezdettől fogva élénk érdeklődéssel követi a palesztinai helyzet alakulását. Olaszországnak ez az érdeklődése az arab világ iránt nem új és Mussolini legutóbbi lybiai útja alkalmával, amikor átadták neki az iszlám kardját, ez a rokonszeny külsőleg is kifejezésre jutott. Az olasz sajtó tehát természetesen rokonszenvenvel kíséri az arabok mozgalmát, melyben nemzeti törekvéseik megnyilatkozását látja. Különben a több millió lelket számláló etiopiai mohamedánok is felemelte szavát az arabok érdekében. Az etiopiai mohamedánok vezetői beadványt intéztek a Népszövetséghez, tiltakozva az angolok palesztinai politikája ellen, kijelentve, hogy teljes mértékben azonosítják magukat a palesztinai arabokkal az ország feladására ellen folytatott küzdelemben.

A JERUZSALEMI FÓMUFTI A TÜRÖK ÁLLAMPÓT ANGLIA ELLENI SZÜVETSÉGRE AKARJA RABIRNI.

Jeruzsálemből jelentik: Lidda mellett egy faluban az angolok felrobbantottak két arab lakóházat megtorlásul azért, hogy a ház tulajdonosai résztvettek az előző nap történt vonat kisiklásában. Hebron mellett egy faluban az arabok megtámadták a rendőrállomást és csak heves lövöldözés után vonultak vissza.

A jeruzsálemi főmufti családja végleg el-

kással forgott a világ. Kártyán kétezer pengőt veszíteni. Uramisten. Hát az ilyen csakugyan menjen a Dunának.

Jámbor ember volt, de a békesség zsillipe felszakadt benne. Egy ilyennek mentette meg az életét. Fúj... Forróság öntötte el a homlokát, amikor a pénzre gondolt. Amit ez elvert, amin kétszáz pár cipőt lehetett volna venni Janikának.

— Hallja — mondotta elfulladva, — hát ha vissza nem is lökném a vízbe, habár megérdemelné, de egy pofont azt adnék magának, a teremtsit, az apja helyett. Egy olyan pofont, ami után nem menne többé maga kártyázni soha.

Csaknem kiabált viharral, kigyulladva. És ekkor ez történt. A frakkos ifiúr felállt, megtörölte könnyes két szemét és ezt mondta:

— Gyerünk, öregem, azzal a pofonnal. Megérdemlem. Ha szegény apám élne, tőle kapnám. Ide a pofont erre a hitvány jobb-képemre.

Karikás keze, maga se tudta hogy, de előre lendült. Olyan finom, csattanó pofon volt ez, olyan csillagokat szóró, hogy tűzijátéknak is beillt volna.

Aztán rémülten várta, hogy mi lesz. El-e a fiatalember? Rohan-e rendőrért gyilkost kiáltva? Hát nem rohant.

Nem. Mosolygott, ha kissé ferdén is és belenyúlt nadrágzsebébe, kihalszott egy gyűrött tízpengőt onnan s csak ennyit mondott:

— Köszönöm, öreg. Ez a maga honoráriuma.

Es még mielőtt Karikás felesmél volna, már el is tűnt cuppogó cipőivel az egyik partra nyíló óbudai mellékutcában.

hagyta Jeruzsálemet és Libanonba költözött. Hír szerint a főmufti angol-ellenes arab szövetség létrehozásán fáradozik. Ezért a főmufti, akinek a francia hatóságok nem engedték meg, hogy további két hétig Damaszkuszban tartózkodjék, hétfőn a szíriai Tarabula kikötőbe utazott és onnan tovább megy Ankarába. Hír szerint rá szeretné bérni Kemal Atatürkököt egy Anglia ellen irányuló világszövetség létrehozására. Az angolok nem tulajdonítanak na-

gyobb jelentőséget a főmufti fáradozásainak. Rámutatnak arra, hogy a főmufti az arab lakosság körében sokat veszített tekintélyéből azáltal, hogy külföldre szökött.

Boris bolgár király nagyfontosságú külföldi utazásra készül

Londonban, Párizsban és Berlinben megbeszélést folytat a bolgár haderő fejlesztéséről

Londonból jelentik: Az angol lapok értesülése szerint Boris bolgár király rövidesen látogatást tesz Londonban. Az angol sajtó a délkelet-európai helyzet alakulása szempontjából nagy jelentőséget tulajdonít Boris király utazásának. A király rangrejtve utazik Londonba, de utazásának politikai céljai is vannak. Az utóbbi időben ugyanis bolgár részről mind erőteljesebben jutott kifejezésre az a kívánság, hogy Bulgária is meg akarja kapni a fegyverkezési egyenjogúságot. A király szerdán utazik el Szófiából és londoni látogatása

több napig fog tartani.

Londonból jelentik: A Reuter szófiai jelentése szerint Boris király nemcsak Londonba, hanem Párizsba és Berlinbe, valamint más európai fővárosba is ellátogat. Utja a legutóbbi hadgyakorlatokkal, a felfegyverkezéssel és a bolgár haderő fejlesztésének törvényesítésével függ össze.

A fenyegető kormányválságot Szófiában elhárították és a vitás kérdéseket a király távollétének idejére kikapcsolták a politikai életből.

A bolsevista forradalom húszéves fordulója

A szovjet óriási ünnepségre készül. — Húszezer elítélt kap közkegyelmet

Moszkvából jelentik: A szovjet óriási ünnepekkkel üli meg a bolsevista forradalom huszadik évfordulóját. Ebből az alkalomból húszezer ember közkegyelemben részesül. A húszezer közül tizenötezer közönséges bűnös és csak ötezer politikai elítélt. Ezek között azonban jelentékenyebb politikai személyiségek nincsenek.

Moszkvából jelentik: Nagy feltűnést keltett a szovjet fővárosban az a hivatalos jelen-

tés, mely szerint a legfelsőbb törvényszék elnökét, *Dimitrijevet* igazságügyi népbiztossá nevezték ki. Mint ismeretes, alig három hónap előtt nevezték ki igazságügyi népbiztossá *Ofcsejenko* volt barcelonai főkonzult. A hivatalos jelentés nem szól arról, hogy őt fölmentették-e állásából, vagy hogy egyáltalában mi történt vele. Bizonyos jelekből arra lehet következtetni, hogy az igazságügyi népbiztost a GPU letartóztatta.

Davilla tábornok meglátogatja a spanyol északi hadszínteret.

A magyarországi belügy- miniszter leintette az ijedező hireszteléseket

**Nincsenek szélsőséges kilengések. — Kánya Kálmán külügy-
miniszter további kijelentései a békepolitika föltételeiről**

Budapestről jelentik: Széll József belügy-
miniszter a Pesti Hírlap munkatársának nyilatkozott a szélsőséges kilengésekről és izgatá-
sokról, valamint ezekkel szemben a kormány
magatartásával. Kijelentette, hogy az elterjedt
panaszok és vádak, mintha a kormány bizonyos
gyengeséget tanúsítana a kilengésekkel és iz-
gatásokkal szemben, teljesen alaptalanok.

— Meg kell állapítanom, — mondotta —
hogy nincs tudomásom arról, hogy meg nem
engedett gyűlések vagy kijelentések megtorlat-
lanul maradnának. Lehet, sőt van is tudomá-
som róla, hogy tiltott gyűléseket tartanak, de
ezek mind tudomására jutottak a hatóságok-
nak és a megtorlás nem maradt el. Belügymi-
nisterségem óta

több ízben foglalkoztam a zúgsajtók
és röpíratok kérdésével is és minden
egyes felmerült esetben megfelelő in-
terjúkat tettem. Elhatározásom, hogy
ezen a téren is a legrövidebb időn be-
lül rendet teremtek.

Arra a vádra, hogy a belügyminisztert
minden jó indulata ellenére felülről akadá-
lyozzák munkájában, kijelentette Széll József,
hogy ez a vád teljesen téves és komolytalan.

— Minden alkotmányos tényező együtt-
működik — úgymond — a közrend és közbiz-
tonság fenntartására és soha illetékes tényező
belügyminiszteri programom végrehajtása
tekintetében utasítást nem adott. Az ezekkel
ellentétes hiresztelések dajkamesék, mert ha
igazak volnának, rögtön letenném hivatalomat.
Törvényes kötelességem teljesítésének meggát-
lásában bele se egyezném. A panaszkodókat

azonban figyelmeztetem, hogy

én nem diktátor, hanem alkotmányos
miniszter vagyok, aki csak alkotmá-
nyos módszerekkel vagyok hajlandó
eljárni. Senkit sem üldözök vélemé-
nye és politikai meggyőződése han-
goztatásért,

amíg az az alkotmányba bele nem ütök, mert
Magyarországon gondolat-, szólás- és saj-
tósabadság van. Arról felelek, hogy amíg bel-
ügyminiszter vagyok, semmiféle felforgató
irányzat nem érvényesülhet Magyarországon.

Magyarország érdekelttsége a Róma-Berlin közötti barátságban. — A Népszövetség reformja

Varsóból jelentik: Tegnap számunkban
közöltük Kánya Kálmán magyarországi kül-
ügyminiszter nyilatkozatát, melyet a Varsóban
megjelenő Kurjer Warszawski egyik Budapes-
ten járt munkatársának adott az időszériu kér-
dés tekintetében. A nyilatkozat még a követ-
kezőket tartalmazza:

— A spanyol kérdésben Magyarország
földrajzi fekvésénél fogva közvetlenül érdekelt-
ve nincs, de erősen érdekelve van abban, hogy
a béke Európában feltétlenül megővassék. Eb-
ből a szempontból figyeli a kérdés fejleményeit
és állapítja meg saját magatartását a jövőre
nézve is. A róma-berlini tengely két államá-
hoz, Németországhoz és Olaszországhoz Ma-
gyarországot szoros baráti kapcsolatok fűzik.
Erre való tekintettel mi természetesen öröm-
mel vesszük az olasz és német nemzetek egy-
más iránti barátságát. E barátságunk a közel-

Ismerem mindkét oldali túlzók zagyvaságait és
mindenkit megnyugtathatok, hogy az a kő,
mely az illető urakat gallérjuknál fogva kétfé-
le időben hűvösre röpíti, készenlében van. Min-
den állampolgárnak joga van a közrend- és va-
gyonbiztonság fenntartását igényelni. De
nincs helye a hisztériának az elképzelt
rendzavarások elleni védekezésre néz-
ve, mert ilyen veszély nincsen. Ha már
a mai korban élünk, legyen hozzá ide-
günk is

és tartsuk szem előtt, hogy Európában Ma-
gyarország vezető helyen áll a közrend és köz-
biztonság tekintetében. Ne feledjük el, hogy a
gyülekezési és egyesülési jogra vonatkozó sza-
bályok nálunk már régi keletűek. Azóta meg-
változott a világ, változtak az emberiség élet-
feltételei, hajlamai, sőt a világnézeti irányok
is. Régebben egy évszázad alatt nem született
annyi ködösfejű, zagyva álprófeta, mint most
egy év alatt. Természetes, hogy ezeknek féken-
tartására a régi békeidők rendszabályai nem
elég hatások. Ha a viszonyok arra kényszeri-
tenek, hogy e téren újabb jogszabályokat
kezdeményezzünk, attól sem riadok vissza.

multban Mussolininek Hitlerrel tett látogatá-
sával való kifejezésre juttatása kapcsán

a magyar közvélemény őszinte öröm-
mel vett tudomást arról, hogy a két
kormányfő nyilatkozatában milyen erő-
teljesen jut kifejezésre a béke ügyé-
nek szolgálata, amelyre egyébként a
magyar külpolitika útjai is irányulnak.

— Magyarország — folytatta beszédét Ká-
nya külügyminiszter — mindig őszinte meg-
értéssel viseltetett a Népszövetség ama maga-
sabbrendű missziója iránt, mely abban áll,
hogy az alapokmányoknak megfelelően ápolja és
fejlessze a nemzetközi igazságszolgáltatásnak
magasztos eszméjét és háborús konfliktus meg-
előzésében az igazságosság uralmára épített
rendszerével tartsa fenn a nemzetek közötti bé-
két. Eppen ezért Magyarországon sajnálatlalt
látják, hogy a Népszövetség politikai mérlege
az utóbbi években súlyos passzivitást mutat fel
és szemben a technikai téren kifejtett műkö-
desének eredményességével, politikai szem-
pontból az eredmények fölöttébb elégtelenek. A
Népszövetség úgy látszik, maga is tudatára éb-
redt válsága súlyosságának és ezért tűzte napi-
rendre az alapokmányok reformjának kérdé-
sét. Ennek a reformnak keresztül-
vitele jogosultá teszi azt a reményt, hogy a
Népszövetség a jövőben jobban fogja betölteni
nemes hivatását. Magyarország a maga részé-
ről

a népszövetségi reform központi pro-
blémájának azt tekinti, hogy a paktum
preventív és represszív rendelkezései
között méltányos egyensúly valósuljon
meg,

mert meg vagyunk győződve arról, hogy tisz-
tán kényszerítő intézkedésekkel a Népszövet-
ség sohasem lesz képes arra, hogy biztosítsa
a nemzetek közötti békét. A nemzetek közötti
őszinte és tartós együttműködésnek egy szer-
vezett közösségben való megvalósításához a
Népszövetség mai szervezeténél tökéletesebb
szervezetre van szüksége. Olyan rendszert kell
találni, mely lehetővé teszi, hogy a nemzetközi
közösség minden egyes tagjának szükségleteit,
azokkal egymással összeegyeztelve, nagyobb
mértékben lehessen tekintetbe venni.

— A római jegyzőkönyvek felülvizsgálásá-
ról beszélni — amint ez a kérdés felvetődött —
nem lehet, mert a római jegyzőkönyvekben le-
fektetett általános politikai és gazdasági együtt-
működés ma is változatlanul fennáll. Termé-
szetes azonban, hogy azok a kereskedelem-po-
litikai megállapodások, amelyeket Magyaror-
szág és Olaszország egymással kötött, időnként
a két ország szükségleteinek és a változott vi-
szonyoknak megfelelően módosítást szenved-
hetnek, mely módosítások keresztülvitelére
kezdettől fogva provideálva is van az időről-
időre összeülő magyar-olasz vegyes bizottság
intézménye.

AURORA

az a sorsjegyaruda, amely
a milliomosok meglepő
nagy számát kreálta

A november 15., december 15.,
január 15. és február 15.-iki
húzásokra VÁSÁROLJON
SORSJEGYET az

AURORA
sorsjegyarudánál
Ne mulassza el az
alkalmat, hogy egy
új sorsjátékot jól
kezdjen meg.

Helyi cím:

UNION S. A. ORADEA,
Bulevardul Regele Ferdinand No. 1.

A Baleari-szigetek mindig spanyol fennhatóság alatt maradnak

A nemzeti kormány jegyzéke

Salamancából jelentik: A nemzeti spanyol kormány jegyzéket adott ki, melyben ünneplően kijelenti, hogy a nemzeti kormány gyakorol ellenőrzést a Baleari szigetek és rajta lévő katonai helyőrség felett, amely kizárólag spanyolokból áll és fog állani a jövőben is. Hangoztatja, hogy a Baleari szigetek feletti gyakorolt spanyol fennhatóság semmiképpen sem fogja veszélyeztetni más hatalmak érdekeit a Földközi tengeren.

Változások a német diplomáciai karban

Ribbentrop gyarmatügyi miniszter lesz

Párizsból jelentik: Az „Information“ megerősíti azt az állítólag megbízható helyről származott értesülést, mely szerint legközelebb érdekes változások lesznek a német diplomáciai karban. Eszerint Ribbentropot visszahívták Londonból és gyarmatügyi miniszterre nevezik ki. Helyébe von Hassel jelenlegi római nagykövet kerül. Von Hassel helyébe Rómába Papent helyezik át Bécsből, az új bécsi követ pedig Kriener nyugalmazott ezredes, eddigi sanghaji német konzul lesz. Kriener a mozgalom megindulása óta tagja a nemzeti szocialista pártnak és tíz év óta személyes barátja Hitlernek.

Megbénította London életét a szokatlanul sűrű köd

Egyetlen nap közlekedési baleseteinek statisztikája: hat ember megsebesült

Londonból jelentik: Az angol fővárost még a londoni viszonyokhoz mérten is szokatlanul sűrű köd lepte el. A város közlekedési rendje teljesen felborult. A munkások száza csak nagy kényszerrel juthatnak el munkahelyükre. A sűrű köd következtében százával történnek kisebb-nagyobb balesetek. Az egyik utcában hat személyautó és egy társasgépkocsi gabalyodott egymásba, összeütközés következtében. Közlekedési baleset folytán hat ember meghalt és mintegy ötven megsebesült. A Themsen is megbénult a hajózás. A croydoni repülőtérrel egyetlen repülőgép sem indulhatott el.

Londonból jelentik: A hétfői köd által előidézett közlekedési balesetek halálos áldozatainak száma már tízre emelkedett. Ez volt az idén az első köd az angol fővárosban.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

A franciaországi közigazgatási választások a szélső baloldali pártok lemaradásával végződtek

A népfront megtartotta többségét, de pártjai közül a polgári radikálisok kerültek vezetésbe

Párizsból jelentik: A megyei és járási tanácsválasztások két menetének eredménye a következő: A megyei tanácsokban a népfrontpártok 864; az ingadozó középpártok 119; az ellenzéki pártok 542 mandátumot nyertek. A járási tanácsokban a népfrontpártok 980; az ingadozó középpártok 114; az ellenzéki pártok 781 mandátumot kaptak. Megállapítható tehát, hogy a választások végeredményben nem változtatták meg a pártok erőviszonyait, s a megyei és községi tanácsokban továbbra is a polgári radikálisok rendelkeznek a legerősebb párttal.

A kormány tagjai kedden államtanácsra gyűlnek össze, hogy megvitassák a választások folytán előállott helyzetet. Chautemps miniszterelnök véleménye szerint a választások eredményéből az tűnik ki, hogy

a francia nép többsége a népfront-kormány mellett áll, de a népfrontpártok közül a radikális pártnak visszaadta a vezetést.

A miniszterelnök nyilatkozatából kitetszik, hogy a népfrontban levő szocialista és kommunista pártok ezáltal azt az előtörést sem folytathatták, amit a múlt évi parlamenti választások idején elérhettek. A parlamenti választások idején tudvalevőleg a szocialisták jutottak első helyre, s a kommunisták is 70 mandátummal megtízszerezték előbbi parlamenti arányszámukat.

Különösen a kommunisták most is nagyon rávetették magukat, hogy ahol

parlamenti helyeik vannak, ott a megyei és járási helyeket is megszerezzék. Ez azonban nem sikerült, s a közigazgatási választásoknak ez a legjellemzőbb politikai jelentősége.

Még a közlött számokból hiányzik a részletezés, hogy a népfront pártjai között hogyan oszlik meg a többség, s hogy a nemzeti pártok hogyan tartották meg helyeiket. Csak a miniszterelnök nyilatkozatából, továbbá a közigazgatási választások mult heti első menetéből lehet következtetni, hogy a radikális szocialisták ezuttal messze felülmúlták népfrontbeli társaikat. Ennek a ténynek a fontossága annál nagyobb, mert

a radikális szocialisták mérsékelt szárnya nem nagy barátja a marxista pártokkal való közösködésnek.

A mult heti első választások eredménye az volt, hogy a radikális szocialisták 314 helyet kaptak a megyei tanácsokban, 262-t a járási tanácsokban. A mérsékelt pártok 468, illetve 568 helyet, míg a szélső baloldal csak 117, illetve 86 helyet. A mérsékelt pártok közül Manu nemzeti pártja 49 helyet nyert, s csak 18-at veszített; míg a radikális szocialisták 56 helyet veszítettek, s csak 32 helyet nyertek. Ebből kitűnik, hogy a radikális szocialisták veszített helyeit nem a szélső baloldal szerezte meg, hanem a nemzeti pártok.

MOSZKVA BEAVATKOZÁSA A FRANCIA VÁLASZTÁSOKBA

Párizsból jelentik: „Moszkva milliókat költ a francia szavazások meghamisítására“, így kezd egy cikkét a „Liberté“, amelyben felsorolja, hogy a francia kommunista párt egy hónap leforgása alatt 100.000 falragaszt nyomatott és ragasztott ki, színes nyomással, 12 különböző kivitelben. Továbbá 110 millió képes pópdula lett szétosztva 22 különböző választócsoportban, 4 propagandafilm pedig bejárta orosz Franciaországot.

Ezenkívül 3 féle gramfon-lemezt terjesztettek a bolsevista vezeték gyűjtő borszájával és 5 különböző, pompás kivitelű róprattól 600.000 példánnyal arasztották el az egész Franciaországot. Ehhez a felsoroláshoz hozzáveszi még a „Liberté“ a „Matin“ aditait is, amelyek szerint a kommunista választási izgatás több mint 10 millió frankba került. És végül is, amint a lap írja, még csak a következő fontos kerületi (cantonal) választásokról van szó. Még sohasem fordult elő, hogy egy külföldi hatalom olyan szemérmetlenül avatkozott volna be Franciaország politikájába. Meddig tűri Franciaország ezt a botrányt?

A „Journal des Débats“ is hasonló témát pendit meg és összefüggésbe hozza a tényt Herriot követelésével, hogy a szovjet fizesse vissza a franciáknak járó államadasságát. Ha Szovjet-Oroszországnak ujabban már annyi pénze van — mondja a lap, — hogy 3000 kommunista jelölt választási költségeit fedezheti, akkor kérdezzük meg az orosz kötvények francia tulajdonosait, a kisembereket, hogy miért nem kapnak kamatot? Ugy látszik, hogy a francia kormányzat eddig még nem gondolt erre az elsőrendű szükségességre. Tűrhetetlen az, hogy a kormányzat ezt a helyzetet egyszerűen csak tudomásul vegye.

Japán bombavetők Csungcsau felett.

Az eddigi háborúk során a mostani japán—kínai hadszíntéren bontakozik ki legfélelmetesebben a légitámadások minden borzalma. Repülőgépről készült felvételeinken jól látható a japán bombák hatása.

Hősies erőfeszítéssel épített köz- művelődési házat egy székely község

Ahol háromszázötven székely család négyszázezer lei költséggel gyönyörű közművelődési házat épített. — Koós Károly tervei alapján készült el a kultúrház a Székely Nemzeti Múzeum mintájára

Minden héten három tojást szolgáltatnak be a háziasszonyok, a férfiak ingyen fuvarral s kézinapszámmal segédkeztek a kultúrház felépítésében

Mercurea-Ciuc, október hó Turdától nem messze, a mócvidek határára fekszik Moldovanești. Mindössze 1000 lelket számlál a kis székely-magyar község és messze esik a sűrű tömegben élő székelységtől. A kis községben ennek ellenére példás vallási, kulturális és szövetkezeti élet folyik. Nemesak, hogy egyvonalban haladnak többi székely testvéreikkel, hanem egyes tekintetben példát is mutatnak nekik.

A falu lakossága — katolikusok, unitáriusok és reformátusok — a legteljesebb megértésben közös munkával arra törekszenek, hogy minél szebbé, melegebbé tegyék ezt a kis székely fészket. Legutóbbi fegyvertényük is — amiről cikkünk keretében beszámolunk — bámulatba ejtette szerke az egész Transzylvániát.

A háromszázötven moldovanești székely család saját erejéből 400 ezer lei költséggel gyönyörű közművelődési házat épített. Erre az épületre, amely stílusában és méreteiben méltó párja a sft-gheorghiei Székely Nemzeti Múzeumnak, büszke lehet a kis székely falu, mert olyan módon és olyan körülmények között hozták össze a szükséges pénzt és munkát, amelynek példamutatóan kell hatni az egész magyarságra.

Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni Pálffy András moldovanești föld-birtokossal, aki a közművelődési ház hősies építéséről a következőket mondotta:

Csupán ezer székely-magyar lélek él itten, a vidék többsége természetesen román, hisz ez a terület már kezdete a mócvideknek. Ebben a kétszeres „kisebbség”-ben csodálatosan kifejlődött a magyarság között az összetartás érzése. Nincs meg, mint sajnos, a székelylakta vidékeken sokhelyen, az összeférhetlenség, a harag, a bosszú, jelentégtelenség, széltűzés magyar átká, mindezt letompítja az egymásrautaltság, kéz-kézbe összefogás, mert csak így tud boldogulni az a háromszázötven magyar család, melyet semmi erővel sem lehetett kihámozni ősei vallási, faji és nemzeti öntudatából. Ez a páratlan összetartás, a polgári, de főleg a lelki vezetőik érdeme. Itt nincs felekezeti ellentét. Mindenik lelkipásztor arra törekszik, hogy az összetartásban rejlő erőt, közművelődési, gazdasági és népjóléti célokra hasznosítsa. A kultúrház ennek beszédes tanúsága. Anyagon és munkán kívül négyszázezer leibe került ez a színpaddal, olvasóteremmel és más helyiségekkel felszerelt modern, magyarstílusú remek épület.

— Négyszázezer lei? Bizonyára rendelkezett a magyarság bizonyos alapokkal, melyekből fedezni lehetett ezt a hatalmas összeget, hisz a magyarság mai leszegényedésében ilyen áldozatra nem képes!

— Csodálkozni fog: az egész négyszázezer leit a háromszázötven család adta össze. Az akció természetesen évekkal ezelőtt megindult. A lelkipásztorok kihirdették a szószékről, hogy hajlékot akarnak építeni a magyar szónak kultúrájának, nemes szórakozásoknak, mindenki tehetsége szerint járuljon hozzá a költségekhez. Lassankint megindult az adakozás. A magyar háziasszonyok meghatározható módon adták tanujelét áldozatkészségüknek: minden héten három tojást szolgáltatott be egy-egy család a lelkipásztoroknak, akik értékesítették a tojást és így lassankint gyűltek a fillérek, téglák, téglára... Képzelve el egy héten ezerötven, egy

éven ötvennégyezerhatszáz, öt év alatt kettőszázhetvenháromezer drb tojás kerülhetett értékesítésre, ami legalább annyi leit tett ki. Keszpenzadományokkal az időre már felgyűlt az összeg, hogy Koós Károly művészi tervei alapján megkezdhetők az építkezések.

— A magyar háziasszonyok mellett a férfiak mivel járultak hozzá a kultúrház felépítéséhez?

— A férfiak sem maradtak el áldozatkészség tekintetében! Júniusban kezdték meg az építkezéseket és minden ígérelmel rendelkező családfő önként ajánlott fel harminc ingyenes fuvarnapszámot, a többiek kézinapszámot teljesítettek. Nem volt panasz, zúgolódás, mindenki természetesen vette, hogy maguk erejé-

ből kell felépíteniök a maguk Magyar Házát. Fel is épült. Október 3-án meghatározó, bensőséges ünnepség keretében avatták fel és most büszkén hirdeti a magyar áldozatkészséget, kultúrszeretetet...

Bár a székelylakta vidékeken is alig van község, ahol ne lenne kultúrház, mely rendszerint az egyházközségek vagy közbirtokosságok jóvoltából és áldozatkészségéből épült, — hol vannak azonban a székely városok, Mercurea-Ciuc, Gheorgheni, Sf.-Gheorghie, Tg.-Secu-es, Tg.-Mureșt sem veszem ki, melyeknek eddig már Magyar Házal kellene dicsekedniök? A kompakt tömegben élő székelység köréből kellett volna akadnia gyermektelen, tehetős, sőt gazdag embereknek, akiknek alapítványokat kellett volna tenniök egy-egy Magyar Ház felépítésére, ha másért nem is, emléküket megörökítéséért. Szívesen emlegetjük, hogy történelmi idők nagy és történelmi tettekre sarkallják az embereket. Hol vannak? A Banatban Sătmăr és Sibiu vidékén is évekkal ezelőtt épültek Magyar Házak, melyekben otthont kapott minden gazdasági közművelődési és magyar népkisebbségi intézmény, egyesület és szervezet. Csak a hatszázezer székely ne tudná megérteni a történelmi idők parancsszavát? Csak évek alatt tízleleket adott volna össze és most mind a hat székely városnak volna impozáns Magyar Háza és abban megfelelő nép-irodaja.

Ime a moldovanești székely-magyarság Pataky András unitárius lelkész irányításával megmutatta a példát! Csak követni kell!

ALBERT ISTVAN.

A satumarei kisebbségi lakosság erőfeszítései a magyar színjátszásért

A színházat a kultúra rovására ne rendeljék alá üzleti érdekeknek

Satumare. Saját tud. A kisebbségi magyarság itteni vezetői belátták, hogy csak szervezett és észszerűen irányított védekezéssel menthetik meg a magyar színjátszást ebben a városban, ahol évekkal ezelőtt még a legfejlettebb színházi kultúra virágzott. A színházbarát magyar közönség társadalmi uton szeretné a színjátszás vajudó kérdését megoldani. Mint jelentették, színiügyi bizottságot alakítottak, mely a legutóbbi ülésén emlékiratot szerkesztett a városi időközi bizottsághoz.

A színiügyi bizottság az emlékiratban kéri, hogy a város tulajdonát képező színház használatánál a vezetőség ismerje el és arányos mértékben biztosítsa a magyar kisebbségi színjátszás jogát. Kéri továbbá, hogy az eddigi gyakor-

lathoz híven, a játszás joga a téli időnyire biztossá tartsák, harmadszor pedig: hogy a színjátszó megválasztása a színházlátogató közönség befolyására történjen.

Az első kérést nem kell megindokolni. Satumare kisebbségi lakosságának arányszámát és ezeknek a közterhekhez való hozzájárulását véve alapul, elvitathatatlan joga van a közvagyon képező színházban a kisebbségi kultúra számára otthont kérni. Ugyanakkor joga van tiltakozni az ellen, hogy a színházat a kultúra rovására üzleti célokra rendeljék alá. A második kérést tapasztalati tény igazolja, mert színházat csak téli időben lehet játszani eredményesen.

A színjátszó megválasztására vonatkozó kérés jogosultságát senki sem vonhatja kétségbe, annyira a dolog természete írja elő. A multban nemcsak Satumaren, de másutt is akadt példa annak igazolására, hogy nagyon sok „színjátszó” vállalkozása kalandos és bizonytalan alapon nyugszik s amit produkál és produkálni képes, az visszaélés a közönség bizalmával, a magyar kultúra cégére alatt. A kisebbségi közönségnek pedig nemcsak joga, hanem kötelessége védekezni kulturája lealacsonyítói ellen.

A színházlátogatók már többször küldöttsegileg jártak a polgármesternél, aki jóakaratu támogatást ígért minden alkalommal. A hatóságok intézkedése azonban a kisebbségi közönség által óhajtott szempontok figyelmen kívül hagyását árulják el. Áll ez elsősorban a színház bérletére, mely november elsején lejár s a város a bérleti feltételekben megfeledezett a magyar színjátszás biztosításáról. A főbérletnek pedig az lesz az érdeke, hogy a magyar színjátszás kiszoríttassék a színházból, vagy legalább is mértékben alulira csökkentés. Számára közömbösek lesznek a magyar kultúra kérdései és más erkölcsi követelmények s azzal a színjátszóval fog szóba állani, aki a legtöbbet ígéri. Példák erre azok a tárgyalások, melyek a legtöbb esélyű bérleti pályázó és egyes színjátszó között folynak, akik főleg a magyar színjátszás időtartamának megállapításánál egymást licitálják alul. Az emlékirat végül megemlíti, hogy az időközi bizottság a városi egyetemes lakosság érdekében védelmére hivatott, joggal remélik tehát a magyar színjátszás kérdésének békés elintézését.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
Tanuljunk könnyen, gyorsan angolul!
V. LAGMODSZERE!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Írta Dr Szenczi Miklós az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere, a báró Eötvös László Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szó- és feladványok megfejtésével, dr Ernst Häckel tanár már imert és közkedvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva a kiváló szerző neve és a Häckel módszer vilámsikerre bizonyították az angol nyelvben újszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvű, melyből valóban a legrovidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátítható el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!
Igen szép és gondos kiállításban fizve 215 lei

Kapható: könyvgyártóknál.

HIREK

Központi nyelvtanítás, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hófény: Egész évre 600, fél évre 400

Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY

Cluj szerkesztő: dr. Sulyok István

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza. Csakis választhatólagos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, sok köd, déli tájban napsütés, a hőmérséklet alig változik.

ELTEMETTÉK MACHOVICH GYULA ÉRSEKI HELYTARTÓT. Esztergomból jelentik: Machovich Gyula dr. érseki helytartót hétfőn helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást maga Serédi hercegprímás végezte. A holttestet a bazilika kriptájában helyezték el.

Megérkezett az Egyesült Államok új romániai követe. Bucuresti. Saját tud. Franklin Gunther, az Egyesült Államok új bucaresti követe hétfőn déliben negyed kettőkor Bucurestibe érkezett. Kedden délelőtt látogatást tett Antonescu külügyminiszternél.

TITULESCU KÖNYVBEN KIVÁNJÁ IGAZOLNI POLITIKÁJÁT. Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” írja: Titulescu most annak a bizonyító anyagnak az összegyűjtésével foglalkozik, amely külügyminisztersége alatt folytatott politikájáról megírandó könyvéhez szükséges. A volt külügyminiszter különösen az orosz-román viszony javítása érdekében folytatott politikáját igyekszik majd igazolni könyvében.

Románia ipari fejlődésével nem tart lépést a szakmérnökök kiképzése. Bucuresti. Saját tud. Hétfőn kezdődtek meg a bucaresti Politechnikai Főiskola előadásai, s ez alkalommal Vasilescu-Karpen rektor kimutatta, hogy a mérnökjelöltek száma és az évenként végző mérnökök száma túlkeves az ország szükségleteihez képest. A múlt évben a bucaresti Politechnika összes évfolyamain 1890 hallgató volt s ezen az őszön 283 jelölt jelentkezett felvételi vizsgára. Az utolsó két évben a bucaresti Politechnika összesen 281 mérnöki oklevelet adott ki, ami még a timisoarai Politechnika segítségével sem fedezi az ország szükségleteit, tekintettel az ipari fellendülésre és tekintettel a külföldi elemek fokozatos visszaszorítására. A rektor a helyzet orvoslását a középsikolai előkészítés és a főiskolai oktatási rendszer módosításában látja.

Allandó mentőszolgálatot létesítenek Sigheten Saját tud. A sighet-i vármegyei főorvosi hivatal rövidesen mentőszolgálatot létesít. A főorvosi hivatal tervét városzerte nagy megelégedéssel fogadták.

Baia-Sprien 80, Satumaren már 300 lei a tűzifa köbmétere. Saját tud. Az erdőben bővekedő Satumare megye a faárak ugrásszerű emelkedése miatt kénytelen lemondani a fűtött szoba kényelméről. A faüzerek garázdálkodása tarthatatlan helyzetet teremtett. Baiamaren egy év alatt százszázalékkal emelkedett a tűzifa ára, Satumaren pedig közel negyven százalékot mutat a faárak emelkedése. A polgárság érthető reménykedéssel várta a városi hatóság közbe lépését, az időközi bizottságok azonban bölcsen hallgatnak. Egyedül a baiaspriei választott tanács volt tekintettel a lakosság érdekére s a 85 leies köbméterenkénti árat 80 leire mérsékelte. A kilenc kilométerrel lejjebb fekvő Baiamaren már 160 lei egy köbméter tűzifa, holott tavaly száz leiert beszállítva árulták. Satumaren 300 leit kérnek a tűzifa köbméteréért. Egy kis család téli szükséglete kitesz tizenkét köbmétert, ez összesen 3600 lei, amit a mai gazdasági viszonyok mellett sem a kisfizetésű hivatalnok, sem a közterhekkel agyonsanyargatott kisiparos nem tud megfizetni, hogy a munkásságról ne is beszéljünk.

Zürichi zárlat, Párizs 14.72, London 21.54 féi, Newyork 434.50, Brüsszel 73.25, Milánó 22.88, Amszterdam 240.35, Berlin 174.55, Bécs — schilling 80.20, Prága 15.20, Varsó 82.20, Belgrád 10, Bucaresti 325.

a LEGROSSZABBRA gondolnak

Egyszerű kiütés... és még a legjobb barátja sőt szülei szeméből is kiolvashatja a gyanu árnyékát, az averzió egy jelét... Ilyenek az emberek — mindig készek, hogy a legrosszabbra gondoljanak: a bőrbetegsége kapcsolatos más bajokkal, amelyek komolyabbak és kellemetlenebbek... Cadum-kenőcs hamar és gyökeresen megszabadítja az annyira kellemetlen bőrbántalmaktól.

KÉRJEN CSAKIS VALÓDI CADUM-KENŐCSOT!

Fagy és hó Treiscaune megyében. Sftu-Gheorgheról jelentik: Az utóbbi napok szokatlanul hideg esőivel a hegyeken nagymennyiségű hó hullott. Az eső után fellépő hideg szél meghozta az első fagyot is és a föld színe az egész megyében csontkeményre fagyott. Bár az idő felmelegedést mutat, a gazdák körében nagy az ijedelem, mert a burgonya és répa még nagyrészt a mezőn van. De nagy az aggodalom a városi lakosság körében is, mivel a fa ára az eddigi ölenkénti 700—800 leies árról 1000 leire szökött.

Katolikus iskolák állandó szaporodása az Egyesült Államokban. A Catholic Action jelentései Csikágóból: Az ideai iskoláiban, szeptemberben 10.347 katolikus iskola nyitotta meg kapuit az ifjúság előtt. Ez azt jelenti, hogy a katolikus elemi iskolákban 2.100.000 gyermek, a középiskolákban 290.000 tanuló, 16.900 szeminarista, 3600 tanítóképzés, a főiskolákon pedig 100.000 hallgató talál helyet. Hozzá kell még számítani azt a 40.000 hallgatót, akik a katolikus főiskolákon nyári tanfolyamot hallgattak. Összesen tehát 2.551.000 tanuló és főiskolás nyert katolikus intézetekben kiképzést. A tanárok, tanítók és tanítónők száma is tekintélyes: 89.000. Hozzávetőleges számítás szerint a katolikus iskolák az államot 140 millió dollár kiadás alól mentesítik. Ennyibe kerülne ugyanis az államnak a katolikus iskolák által teljesített szolgálat.

A magyarnyelvű cégtáblák ügye a legfelsőbb közigazgatási bíróság előtt. Satumare. Saját tud. A városi ideiglenes bizottság — mint ismeretes — határozatlanul megtiltotta a magyarnyelvű cégtáblák és átmeneti üzleti feliratok nyilvános használatát. A Magyar Párt jogügyi szakosztálya ezt az intézkedést törvénytellenesnek találta s a cluj-i közigazgatási bírósághoz fellebbezte meg, ahol a párt érveit helytállóknak minősítették és a városra marasztaló ítéletet hozták. Dr. Benea Stefan polgármester, a bucaresti legfelsőbb közigazgatási bíróságához folyamodott. Az ügy érdemi tárgyalását be sem várva és a bírói eljárás halasztó hatályát figyelembe sem véve, a tanács újabb határozattal, erőszakos uton elváltította az idegen cégfeliratokat s az ablakokba kitett burozott szoba vagy eladó tárgyak hirdetőinek szigorú büntetéseket helyeztet kiállításba, ha az állam nyelvén kívül kisebbségi nyelven fogalmazott feliratokat is használnak. Ilyen előzmények után a bucaresti legfelsőbb közigazgatási bíróság most foglalkozott ezzel a transylvániai kisebbségi közönséget közelről érintő kérdéssel. A satumarei magyarság képviselőjében dr. Kiss Andre ügyvéd jelent meg a tárgyaláson. A bíróság megállapította, hogy a fellebbezést benyújtó dr. Benea Stefan polgármester nem csatolta a törvény által követelődő előírt tanács felhatalmazást, mely elegendő ok lett volna a fellebbezés elutasítására. Dr. Kiss Andre azonban az ügy érdemi tárgyalását kérte, hogy egy ilyen nagyfontosságú ügyben ne alaki hibák miatt ítélezzenek, hanem a lényeg megvizsgálása után hozzanak érdemi határozatot. A bíróság dr. Kiss Andre előterjesztésének helyt adva, a tárgyalás folytatását november 18-ra halasztotta és kimondta, ha a polgármester a hiányzó iratot nem csatolja be, az elsőfokú bíróság ítéletét jogerőre emelik.

Kávéházakban, vendéglőkben kávé mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Kérjük
új árjegyzékünket
Oszi szállítás
megkezdődött.

Ambrosi, Fischer és Társai
Aiud, Jud. Alba

Halálozás. Özv. id. Józsa Sándorné született László Tekla igazgató-tanító özvegye 75 éves korában Ditrăuban meghalt. Temetése hétfőn délután volt a ditraui temetőben. Halálát nagy kiterjedésű előkelő rokonság gyászolja.

HALÁLOSVEGÜ VEREKEDÉS A PRZEMYSLI FUTBALLPÁLYÁN. Bécsből jelentik: A *Neues Wiener Tagblatt* przemysli jelentése szerint az ottani futball-pályán példátlanul botrányos jelenetek játszódtak le. Amikor a szomszédos Medica város csapatának egyik csatára gólt lőtt a helyi csapat hálójába, a közönség berohant a pályára és késekkel, botokkal támadt a szomszédváros játékosaira. A góllövő csatárt úgy összeverték, hogy holtan esett össze. Több más játékost pedig súlyosan megsebesítettek.

Tréfálkozott a közönséggel, cigarettát kért és nevetélt a galaci főmeggyilkos, akit életfogytiglani kényszermunkára ítéltek az esküdtszék. Bucuresti. Saját tud. Hétfőn éjjel a galaci esküdtszék verdiktje alapján életfogytiglani kényszermunkára ítéltek Berlia Andreit, aki tudvaleg 1936 októberében Mandanis galatzi pékműhelyében fejszacsapásokkal megölt négy pékmunkást, köztük Fekete és Botár magyar sütőlegényeket, azután pedig a tulajdonost és feleségét. A gyilkos, aki a tárgyalás alatt igyekezett siettetni a verdikt meghozatalát, mert a galatzi börtönben nem tetszik neki a bánásmód, minden felindulás nélkül fogadta az ítéletet. A tárgyalás ideje alatt is folyton vidám hangulatban volt, tréfálkozott az örökkel és a közönséggel, cigarettát kért és nevetélt.

*** Tanítói vagy nevelői állást keres lehetőleg városban, román, magyar nyelveket tökéletesen beszélő római katolikus vallású állami tanítóképzőt végzett fiatal tanító.** Címet a kiadóba kér.

Hány katolikus német van a világon? Berlinből jelentik: Egy, a külföldi katolikus németek missziójával foglalkozó német folyóirat írja, hogy a legújabb statisztikák szerint 95 millió német él a világon. Ebből Európára 86.8 millió, Amerikára 7.4 millió, Ázsiára (Oroszországgal együtt) 1 millió, Ausztráliára és Afrikára 40—40 ezer esik. A versaillesi békeszerződés 6.5 millió németet szakított el a birodalomtól. A birodalom katolikusainak száma 22 millió. A Németországon kívül élő katolikusok száma 18 millió. Összesen tehát 40 millió katolikus német él a világon 55 millió más hitűvel szemben. Romániában 800.000 német él és ezek közül 480.000 katolikus.

FOLYIK A HAJSA A BUCURESTI VALUTÁS GYILKOSAI UTÁN. Bucarestből jelentik: Több ízben beszámoltunk arról, hogy Sft.-Gheorghien, az Olt vizéből fonott kosarat halásztak ki, amelyben egy térfihullát találtak. Megállapították, hogy a hulla Goldschläger bucaresti valutással azonos. A vizsgálat most új fényt derített a rablógyilkosságra. Megállapították, hogy az áldozatot az elmúlt hétfőn reggel még a fővárosban látták. Mivel a holttestet még aznap este dobták az Oltba, tehát a gyilkosok nem teheték meg autón ezt a nagy távolságot, mint ahogyan a nyomozó hatóságok először feltételezték. A rendőrség azt hiszi, hogy Goldschlägert vasuton vitték Brasovba, ott ölték meg és a holttestét gépkocsin szállították Sft.-Gheorghienbe, hogy ott eltüntessék. Kádár József munkásnak, aki látta, amint néhány férfi a kosarat az Olt hidjáról a vízbe dobta, kihallgatása még folyamatban van. Ugyancsak most hallgatják ki azt a malmost is, ki a fonott kosarat kihalászta az Oltból. Goldschlägert egyébként tegnap temették el a fővárosban.

Hármas ikreknek adott életet egy maramuresi asszony. Sighet. Saját tud. Berbesti községben Pop Ileana földműves asszony hármas ikreknek adott életet. Az újszülöttek és édesanyjuk egészségesek.

* Az agy és a gerincvelő meglehetősen károsodott a régebbi természetes „Ferenc József” keserűvíz — korán reggel egy poharral bevéve — a típusatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomremésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát.

Meghalt a bihari gyilkosság második áldozata is. Oradea. Saját tud. Tegnap számunkban megírtuk, hogy vasárnap éjszaka Biharea községben ismeretlen tettesek agyonverték Szabó Sándort, míg Szabó László 21 éves fiatalembert halálosan megsebesítették. Szabó Lászlót beszállították a Bihormegyei kórházba, ahol tegnap délután kiszervezték. A bihari csendőrség nagy eréllyel folytatja a gyilkosok után a nyomozást.

Egy lengyelországi banditaüldözés gangsterfilmbe illő jelenetek játszódtak le Przendzen lengyel községben. A környéken már hetek óta garázdálkodott egy rablóbanda. A csendőrök eddig hiába próbálták rajtukütni, a bandának mindig sikerült megszöknie. Vasárnap megtudta a rendőrség, hogy a banda Przendzenben van. Nagyobb csendőr-különítmény fogta körül a falut és házról-házra szorította vissza a banda tagait. Amikor a gyűrű a banditák körül már nyíra öszeszűkült, hogy egy házba kényszerültek, puskatűzzel próbálták áttörni a csendőrökort. Két csendőrt agyonlőttek. A csendőrök erre páncéllal felvértezve közelítették meg a házat. A banditák látva, hogy már nincs menekvés, közülük kettő megadta magát, kettő pedig golyózt röpített a fejébe.

* Franciát, németet eredményesen tanít diplomás tanárnő. Értekezés délután 4-7 óráig. Oradea, Str. Take Jonescu 21., kapu alatt jobbra.

UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP KATASZTRÓFÁJA. Newyorkból jelentik: Az *United Air Lines* egyik hatalmas utasszállító repülőgépe Utah államban eltűnt. A keresésére kiküldött repülőgépek az egyik három méteres hegycsúcsra megtalálták a repülőgép roncsait. A repülőgépnek tizenkilenc utasa volt. Ezek valamennyien életüket veszítették. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy mi okozta a szerencsétlenséget. Valószínű azonban, hogy a repülőgép nekirepült egy sziklának, mert a gép roncsai szerteszét hevernek.

Felmentette az esküdtsek a gyilkos marghitai szolgálóját. Oradea. Saját tud. Hétfőn reggel kezdte meg az esküdtsek Hegedűs József, a molki apátság szolgálója ellen indított gyilkossági bűnper tárgyalását. Hegedűs József még ez év januárjában Marghitán a Bogdán-féle vendéglő egyik szobájában két revolverlövéllyel meggyilkolta Naszta Erzsébet kaszírót. Hegedűs a gyilkosság után maga ellen fordította a fegyvert és oly súlyosan megsebesítette magát, hogy csak hetek múlva épült fel sérüléséből. A gyilkos szolgálóját azzal védekezték az esküdtsek előtt, hogy nem akarta megölni Naszta Erzsébetet és a revolver dulakodás közben, véletlenül sült el. A tanukihallgatások, a vád- és védőbeszéd után az esküdtsek tagjai tanácskozással ültek össze, majd kihirdették az ítéletet, melynek értelmében Hegedűst felmentették a gyilkosság vádjától.

A nyomdászok hangversenyyel egybekötött táncmulatsága. Az oradeai nyomdász-szervezet kulturális szakosztálya október 30-án, szombaton este 9 órakor a Református Kulturpalota nagytermében rendezte meg első idej hangversenyét. A rövid, de remekbeszabott műsort a Liszt Ferenc Zenekar 45 tagú szimfonikus együttese Kéler Béla: Ünnepi nyitányával vezeti be. Utána az Építők munkások dalárdája Novák: Zászlóbontás c. kórusát énekl. majd a Gutenberg Dalkör négy vadászkiáltás kíséretével Schubert: Eji dal az erdőn c. monumentális férfikarát adja elő. (A mesteri fordítás dr. Krüger Jenő munkája.) Szünet után a Liszt Ferenc Ének és Zenekar Gounod: Faust, keringő és kórus a II. felvonásból c. művét mutatja be, (zenekar, vegyeskar és szólók). Utána ismét az Építők munkások dalárdája lép a dobogóra és Székely M.: Népdalegyvelegét adja elő. Végül a Gutenberg Dalkör a Liszt Ferenc Zenekar kíséretével Strauss János örökszék Kék-Duna keringőjével zárja a műsort, amely után tánc lesz reggelig. Belépődíj bélyeggel együtt 25 lei. A munkás dal- és zenekultúra és gyönyörű ünnepére városunk minden polgárát meghívja és várja az oradeai nyomdász-szervezet kulturális szakosztálya.

Negrin valenciai kormányelnököt megmérgezték az anarchisták

A merénylet miatt elmaradt a kormányelnök rádióbeszéde

Párizsból jelentik: Lapjelentések szerint a valenciai kormány miniszterelnökét, Negrin-t a múlt héten anarchisták megmérgezték. Azt még nem sikerült megállapítani, hogy a mérgezőanyagok hogyan sikerült a miniszterelnök közelébe férközniök. A merénylet csak részben sikerült, mert a gyors orvosi közbelépés megmentette Negrin életét és a miniszterelnök már a javulás útján van.

A Negrin elleni merényletet Valenciában a legnagyobb titokban tartották és annak híre nem is igen került volna a nyilvánosság elé, ha

nem lett volna vasárnapra kitűzve a miniszterelnök rádióbeszéde. Ennek során — az előzetes beharangozás szerint — a miniszterelnök felhívással fordult volna a világhoz és feltűnésteltető leleplezést akart közölni. Ezért mindenütt nagy érdeklődéssel várták a rádióbeszédet. Vasárnap délután azonban a valenciai rádió minden magyarázat nélkül bejelentette, hogy a miniszterelnök rádiónyilatkozata elmarad. Ez a bejelentés keltette fel azután a külföldi újságírók figyelmét és nyomozni kezdték a beszéd elmaradásának okai iránt.

Temetés. Dumitru P. Avram rövid szenvedés után 7 éves korában meghalt. Temetése kedden délután fél 3 órakor volt a Calea Victoriei 82. szám alatti gyászhatárolt és a venetiai temetőbe. (Caritas.)

Rejtélyes öngyilkosság az Ördögórom-csárda közelében. Vasárnap délelőtt a Farkasvölgyi uton az Ördögórom-csárda mellett a kirándulók akasztott férfi holttestére bukkantak. Értésítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki az Ördögórom-csárdához. Megállapították, hogy az ötven év körüli, feltűnően sovány férfi még szombaton este lett öngyilkos. Semmiféle irást nem találtak nála, amiből személyazonosságára lehetett volna következtetni, mindössze kalapjában volt R. F. monogram. Körülötte a fűben egy Mirjam cigarettás dobozt találtak, amelyen elmosódott írással a következő szöveg volt olvasható: József 74. 3. 22. Ezen a nyomon indult meg a rendőri nyomozás, amely hamarosan meg is állapította, hogy ki a titokzatos öngyilkos. A detektívek előbb a József-körút 74. számú házban érdeklődtek, hogy eltűnt-e onnan egy ötven év körüli férfi. Miután itt nem találtak további nyomra, a József-utca 74. számú házba mentek, ahol megállapították, hogy Ruzics Ferenc szilenciumos ügyvéd szombaton délelőtt eltűnt lakásáról és azóta nem adott magáról életjelet. Hamarosan kiderült, hogy az R. F. monogramos öngyilkos azonos az eltűnt ügyvéddel. Ruzics Ferenc személye nem ismeretlen a nyilvánosság előtt, 1922-ben a híres Landau-per egyik vádlottja volt. Landau Ábrahám gazdag borkereskedő eltűnt és később felakasztva, holtan találták, mint öngyilkost. Az ügyvel kapcsolatban a vádlottak padjára került Ruzics Ferenc is, aki három és fél éves börtönbüntetést kapott.

Tudnivalók a lakbérletek felmondásáról. Az oradeai Bérlok Szövetsége közli az alábbiakat: Ujabbban a bérletek felmondása körül gyakran viták merülnek fel. E viták elkerülése céljából a következőket közöljük: Vannak éves és havi bérletek aszerint, amint a felek a bért egy évre, vagy egy hónapra állapították meg. Az éves bérletek felmondási ideje 6 vagy 3 hónap; ez attól függ, hogy a bérösszeg több vagy kevesebb, mint 24.000 lei; tehát a lakás nagyságától függetlenül. Évi bérösszeg mellett nem számít, hogy a bért havonta fizetik, vagy más részletekben. A 6 vagy 3 hónapos felmondás a bérnegyed 8-adjik köznapijátz eszközölhető s a lejárat csak a bérnegyed végére eshetik, de azt február 1-re senki sem köteles elfogadni. Az utóbbi rendelkezés a költőzködést a feli idő miatt zárja ki. Ennek megfelelőleg decemberre, januárra és februárra a havi bérletek sem lennének felmondhatók. A havi bérletek felmondási ideje egy hónap, amely csak a bérleti hó első köznapiján eszközölhető. A felmondás csak tanuk előtt, vagy tanukkal előttemeztetett aláírt levélben történhetik érvényesen. A felmondás szempontjából nem lényegtelen az illeték lerovása céljából aláírt és bemutatott bérleti szerződések tartalma sem. Ajánlatos a kibérleteknél a felmondási időt rögzíteni. Ezzelként díjmentes felvilágosítást adunk az Irodában, Str. Rimanóczy No. 12. Bérlok Szövetség.

Még néhány napig lehet jelentkezni a román nyelvtanfolyamra. Az oradeai Magyar Párt, mint közöltük, ez idén is megrendezi oly bevált és hasznos románnyelvű tanfolyamát, melyet Cozma Augustin, a kiváló pedagógus fog vezetni. A tanfolyamra még jelentkezni lehet szombattól délig a Magyar Házban (Str. Duca 9. szám), minden nap délelőtt 9 és 1 óra között.

Katonai jelentkezések sorrendje Oradeán és a megyében

Katonai jelentkezések Oradeán:
November 27-én az 1923. évf. A—M-ig.
November 29-én az 1923. évf. N—Z-ig.
November 30-án az 1922. évf. A—M-ig.
December 1-én az 1922. évf. N—Z-ig.
December 3-án az 1921. évf. A—M-ig.
December 4-én az 1921. évf. N—Z-ig.
December 7-én az 1920. évf. A—M-ig.
December 7-én az 1920. évf. N—Z-ig.
December 8-án az 1919. évf. A—M-ig.
December 9-én az 1919. évf. N—Z-ig.
December 10-én az 1918. évf. A—Z-ig.
December 11-én az 1917. évf. A—Z-ig.
December 13-án az 1916. évf. A—Z-ig.
December 14-én az 1915. évf. A—Z-ig.
December 15-én az 1914. évf. A—Z-ig.
December 16-án az 1913. évf. A—Z-ig.
December 17-én az 1912. évf. A—Z-ig.
December 18-án az 1911. évf. A—Z-ig.
December 20-án az 1910. évf. A—Z-ig.

Katonai jelentkezések a megyében:

December 4-én Seleuş községben a Hagenmacher sörgyár, december 7-én a seleuşi katonakötelesek jelentkeznek látta mozás végett december 8-án a Baia-Felixben a befiai és cordaui, december 9-én a haieui és a rontau, december 10-én a sánmartini és a chierui, december 11-én pedig az apteui hadkötelesek katonai lívrettjét látta mozza a bizottság. December 13-án Mierlau községben, Hidisul de jos és Hidisul de sus, december 14-én a sumugiui és a santeleci, december 14-én pedig a saueaui és mierlaui hadkötelesek katonai igazolványát látta mozza a bizottság.

December 16-án Tarian községben a cheregiek, december 17-én a tobluiak, december 18-án a Crisul de Crisiek, december 20-án a sántandriei, december 21-én a tarianiak és december 22-én pedig a palotaiak katonai lívrettjét látta mozza a bizottság. December 23-án Nojorid községben a chsiridi, december 28-án a pausai, december 29-én a Regele Ferdinadi, december 30-án a lesi és december 31-én a nojoridi hadkötelesek katonai igazolványát fogja látta mozni a bizottság.

Misszió előzi meg Mercurea-Ciucun a „Krisztus Király ünnepét”. Saját tud. Az egyházközség, valamint a Katolikus Népszövetség azzal kívánja méltó módon megünnepelni az október 31-iki „Krisztus Király ünnepét”, hogy Bíró Ferenc főesperes-plébános indítványára szentmissziót tart. Október 26—30-ig P. Szócs Dénes sumuleui házfőnök lelkivezetése mellett esténként 7 órakor konferencia-beszédet lesznek, majd vecsernye. 30-án este 7 órától éjfél 12 óráig szentségimádás. 31-én, vasárnap ünnepi szentmise, majd utána a Katolikus Népszövetség diszközgyűlése a közbirtokossági székházban, este pedig szentségi gyertyás körmenet fejezi le a nagy ünnepet.

KÖZGAZDASÁG

Vontatott üzletmenet a tűzifa-piacon

Teljesen ellányhult a fenyőanyagpiac, viszont lombfában megnövekedett a forgalom

Oradea. Saját tud. A belföldi tűzifapiacra vontatott üzletmenet alakult ki, mivel a bizonytalan helyzet miatt úgy a termelők, mint a detailtelepek részéről idegesség nyilvánul meg. A termelői árak ugyanis majdnem mindenütt elérték a helyi hatóságok által megállapított maximális árakat és ennek következtében a legminimálisabbra csökkentették a kínálatot. A detailtelepek már megkapták a korábbi beszerzéseikből származó hátralékos mennyiségeket és most újabb raktárkiegészítés válna szükségessé, a kereskedők azonban tanácstalanok. A kormány ugyanis állandóan foglalkozik a tűzifakérdéssel és a különböző közlemények, híresztelések és nyilatkozatok nyugtalanítják a piacot. Egyszer azt a hírt terjesztik, hogy az egész országban maximálják a termelői és fogyasztói árakat, majd olyan híradások jelennek meg, hogy redukálják a vasuti fuvardíjakat, holott a helyzet az, hogy a kormány semmiféle döntést nem hozott ebben a kérdésben véglegesen. Így tehát *alig van forgalom és csupán kisebb üzletkötések történnek*. Az árak szilárdak és az utóbbi napokban aradi viszonylatban a következőképpen alakultak:

I. o. bükkhasáb 5700. II. o. bükkhasáb 5300. III. o. bükkhasáb 4900. I. o. gyertyánhasáb 5800. I. o. cserhasáb 5600. I. o. bükkdorong 5200. I. o. cserdorong 5200. I. o. gyertyándorong 5300 lei.

Az utóbbi időben már mutatkoztak jelei a szokásos őszi vagonhiánynak és ez a körülmény kétségtelenül növeli majd a keresletet. A kifuvározás a járhatatlan erdei utak miatt lassan megy, a termelés már sok helyen megkezdődött.

A magyarországi export élénkülő ütemben halad, naponta az összes határállomásokon átlag mintegy 130-140 vagon tűzifa kerül kivitelre.

Lombfapiacunkon a következő helyzet alakult ki: Észrevehetően megnövekedett a forgalom, a butoriparban, a vagon- és egyéb gyárak teljes üzemmel dolgoznak és így fogyasztásuk növekedett.

Élénk kereslet van mindennemű fűrészgömbfában, főleg azonban tölgy- és hársrönkben és az árak jelentősen felfelé szöktek.

A CPR igazgatósága megsemmisítette az augusztus 18. és 19-iki talpfaversenygyűlés eredményét és hír szerint a CAPS-al folytatott tárgyalásokat a szükséges mennyiség szállítására vonatkozólag. Beavatottak véleménye szerint azonban a CAPS nem képes az új vasútvonalak építésének megkezdése következtében 3 millió darabra növekedett szükséglet fedezésére. Valószínű, hogy a vasut a felajánlott mintegy 350 ezer darab tölgytalpfát és 350 ezer darab bükkfalpfát a termelőktől átveszi, mert állítólag a vasutigazgatóság szerint nem az árakat, hanem inkább a fizetési feltételeket kifogásolta.

A külföld részére mindennemű lombfanyagban élénk kereslet van. Ujabbán Csehszlovákia részére keresnek tölgy furnirrönköket és hegyi jávort.

A hazai fenyőfapiacra az őszi forgalomhoz fűzött remények megközelítőleg sem váltak be, vidéken a legtöbb helyen teljes az üzletlenség, a városokban van ugyan némi ipari fogyasztás és a katonai építkezések elhasználnak kisebb-nagyobb mennyiségeket, nagy általánosságban azonban pang az üzletmenet. A piac kedvtelen, a detailkereskedelem néhány héttel ezelőtt élénkebb őszi üzletmenet reményében még eszközölt raktárkiegészítő vásárlásokat, de most igyekszik raktárát a feltétlenül szükséges mennyiség határáig lefogyasztani.

A tavaszi árképződésre vonatkozólag még kialakulatlan a helyzet. A nemzetközi export-szindikátus 10 százalékkal csökkentette a kivitel keretét, hogy az exportárak esését megakadályozza, a vasut viszont 66 százalékkal felemeli az exportdíjat, ami talán növeli a belföldi kínálatot. Döntő fontossága van ebben a kérdésben a tengerentúli keresletnek, ami csak újév után alakul ki teljesen.

A kikötői forgalom élénk, a hajózás beszüntetéséig még mintegy 2 hónap van és a hátralékok leszállítása nagyobb igyekezettel történik, de ilyenkor történnek a raktárkiegészítő beszerzések is. *Magyarország felé a kivitel az utóbbi két hétben fellendült, a múlt év hasonló időszakával szemben azonban mintegy 30 százalékos visszaesést mutat.*

November 15

— konverziós határnap

Oradea. Saját tud. November 15-én a konverziót kért ingatlanulajdonosok a hetedik fizetési részletet tartoznak rendezni. A törvény végrehajtási utasítása értelmében a fizetendő részlet az alábbi táblázat szerint alakul, mely táblázatban az első számszlop a csökkentett tőkeltartozást, a második számszlop a városi és a harmadik a falusi konverziós adások részéről fizetendő részletet amortizációt jelenti:

1 000	67.22	39.52
1 500	100.82	59.27
2 000	134.43	79.03
2 500	168.04	98.79
3 000	201.65	118.54
3 500	235.26	138.30
4 000	268.87	158.06
4 500	302.48	177.82
5 000	336.09	197.58
5 500	369.70	217.34
6 000	403.31	237.10
6 500	436.92	256.86
7 000	470.53	276.62
7 500	504.14	296.38
8 000	537.75	316.14
8 500	571.36	335.90
9 000	604.97	355.66
9 500	638.58	375.42
10 000	672.19	395.18
100 000	6721.57	3951.64
500 000	33607.85	19758.20
1 000 000	67215.71	39516.40

Zoner Constantin, az Allami Osztálysorsjáték kereskedelmi igazgatójának jelenlétében kifizetik a szerencsés nyerők milliós nyereményeit

Ki lesz a szerencse fia a 14-ik sorsjátékban? Ezt kérdezték sokan a sorsjáték 4-ik huzasa előtt. Ime a válasz: A szegény emberek egész sora boldog lett.

A szerencse istenasszonya bőven hintette millióit. Nem létezik a „Milliomosok Colecturája”, hol itt, hol ott bukkan fel a szerencse.

Zoner Constantin, az osztálysorsjáték kereskedelmi igazgatója, a huzás napján jelen volt a 6,000,000 nyeremény III. sorozatának kifizetésénél, melyet a Colectura Oficială szerencsés nyerői nyertek Bucureștiben, akik egyszerű parasztemberek, mezőgazdák.

Hétfőn Clujon fizették ki a II-ik sorozat egyik boldog nyerőjét, míg kedden Oradeára került a sor. Ezek a nyerők a Dacia csoport sorsjegyeivel nyertek. Szerdán Timișoarára utazik Zoner igazgató, ahol is a 6 milliós első széria nyeremé-

Nem fél kelmed az esőtől?
De jól bírja a strapát!

PALMA-OKMA TALP
VAN RAJTAM!
TARTÓS ÉS NEM AZÍK AT!

Rémüldöző hangulat a prágai tőzsdén

Prágából jelentik: A tőzsdei árfolyamok zuhanása miatt pánikszerű hangulat lett urrá. A politikai bizalmatlanság és a kormány pénzügyi programjának kialakulatlansága a vásárlási kedvet annyira lecsökkentette, hogy nemcsak a nagy közönség volt igen tartózkodó, de a bankok sem vásároltak részvényeket. Zárás előtt a tőzsde-kamara ülést tartott, hogy a helyzetet megvitassa.

Tenyészállatkiállítás Sighisoarán. Saját tud. A mezei Simentale tenyész marha fajnevelő együlete október 24-én nagyszabású állatkiállítást rendez Sighisoarán. Az ötvenezer lejes díjon kívül érmeket és okleveleket osztanak ki. A kiállításon házi szárnyasokkal is részt lehet venni és ezeket is díjazni fogják.

HUSZ SZÁZALEKOS ÁRESÉS A NYERSBŐRPIACON. Arad. Saját tud. Az utóbbi napokban a nyersbőr árában erős áresés mutatkozik. A piacon kialakult árak szerint mintegy huszszázalékos áresés állt be a nyersbőrökben. A szarvasmarha bőréért vágóhídi nyers súlyban 50-51 leit fizetnek. A nyersbőr-ár esésével természetes, hogy a talp- és készbőrárakban is jelentékeny áresést várnak.

nyét fizetik ki, melyet a Mercur csoport előadásából nyertek a szerencsés nyerők. Így mind a három széria nyerői Ardeal és Banat városaiából kerültek ki.

Itt még nem állt meg a szerencse sorozat, mert Sibiuiban, Satmaron, Brasovban is hullott egy-egy milliós nyeremény. Vonjuk le a tanulóságot és jól jegyezzük meg: ha kevés a pénze, sok a gondja, egy szerencsés sorsjegy mindezt megoldja. Tegyük fel tehát újra a kérdést, ki lesz a szerencse fia a 15-ik, most kezdődő sorsjátékban? Erre feleletet csak akkor kapunk, ha bizalommal és kitartással játszunk a „Román osztálysorsjátékon”.

Éljünk a bányászok jelszavával: „Szerencse fel!”

Kedves olvasó, ki e cikket olvasod, siess, vésd Te is egy sorsjegyet, mit lehet tudni? Talán Te következél...

SPORT

Négy új országos rekordot javítottak meg a bucaresti atlétikai versenyen

Bucurestiből jelentik: Vasárnap a Venus—Universitatea labdarugómérkőzés szünetében néhány futószámból álló atlétikai versenyt rendeztek, melyen főleg ritkán szereplő számokat írtak ki. Az eredmény: négy országos rekord!

300 yardos síkfutás (274.20 m.): 1. Iordache 3.2 mp. Országos rekord! (Régi: 34.4 mp.)

Jaworski 1929.) 2. Nemes St. R. 3. Nemetz KAC 34.8 mp. Országos ifjúsági rekord!

100 yardos síkfutás (91.40 m.): 1. Iordache 10.4 mp. 2. Cristea Venus 10.6 mp. Országos ifjúsági rekord!

4×100 méteres ifjúsági staféta: 1. Venus 46.7 mp. Országos rekord! Régi 46.8 mp.

Osszeállították a Törökországban és Romániában vendégszereplő magyar csapatokat

Budapestről jelentik: Dr. Dietz Károly, szövetségi kapitány hétfőn este kijelölte azt a két B) válogatott labdarugócsapatot, melyek Romániában és Törökországban mérkőzni fognak. A Romániában szereplő csapat a következő: Csikós (Phöbus), Miklósi (Szürketaxi), Fekete (Phöbus), Gyarmati (Szeged), Balogh (Nemzeti), Szalay (Nemzeti), Rökk (Phöbus), Finta (Boeskey), Kisalagi (Nemzeti), Turai II. (Phöbus), Horváth (Nemzeti).

A Törökországban szereplő csapat: Csikós (Phöbus), Wéber (Phöbus), Fekete (Phöbus), Gombkötő (Phöbus), Balogh (Nemzeti), Szalay (Nemzeti), Rökk (Phöbus), Bihami (Nemzeti), Kisalagi (Nemzeti), Turai II. (Phöbus) és Horváth (Nemzeti).

Legújabb jelentés szerint a magyar B) válogatott október 26-án a Venusszal is játszik egy mérkőzést Bucurestiben.

FRANCIAORSZÁG — A RÜGBI EURÓPA-BAJNOKA. Párizsból jelentik: A rögbi Európa bajnokság döntőjét vasárnap játszották le: Franciaország—Olaszország 43:5 (15:5). Az Európa-bajnokság végeredménye: 1. Franciaország, 2. Olaszország, 3. Németország, 4. Románia, 5. Belgium, 6. Hollandia, 1938. tavaszán Bucurestiben rendezik meg az Európa-bajnokságot.

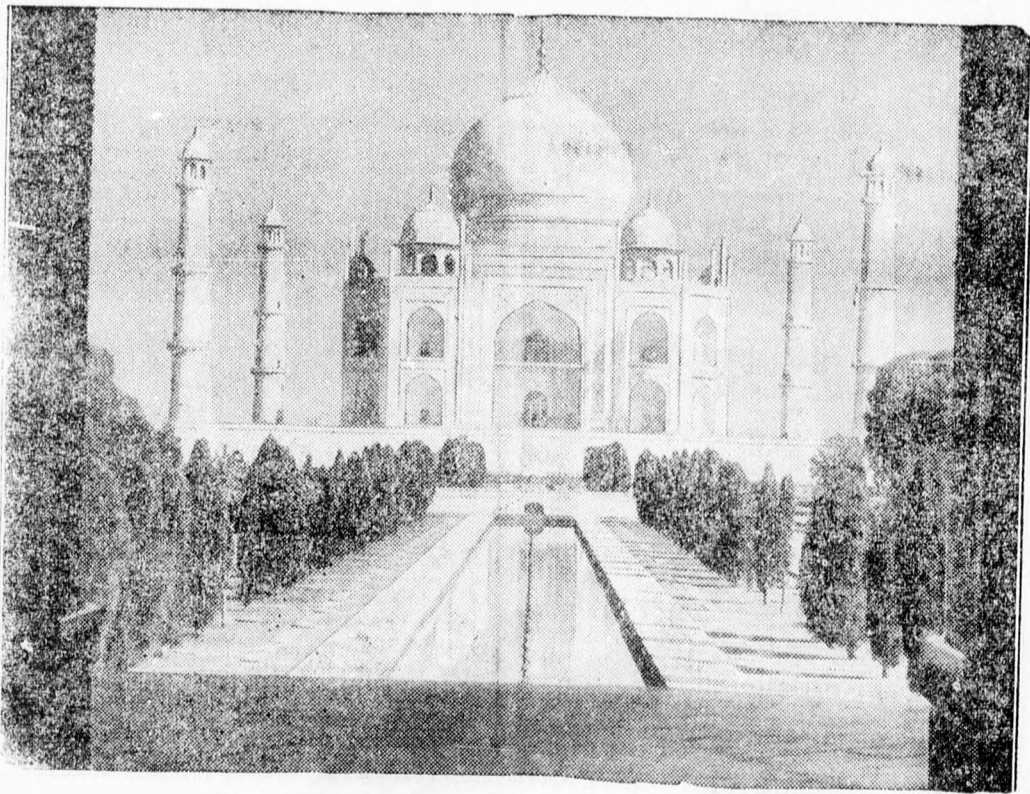
Kovács József vasárnapi rekordkísérletei nem sikerültek. Budapestről jelentik: A 440 yardos gátfutásban tett rekordkísérletet, de 53.9 mp-es eredménye elmarad az amerikai Gibson 52.6 mp-es világrekordjától. Közben a 400 méteres gát eredménye: 1. Kovács 53.6 mp., 2. Héjjas dr 56.5 mp., 3. Pálfi 59.2 mp. Kovács rekordja 52.9 mp.

17 p. 40.4 mp. idővel új magyar 4x1500 méteres staféta rekordot futott az UTE csapata Budapesten.

„Szabó Miklós legyőzése 1500 méteren nem volt becsületes ügy” — ezt a páratlan sportszerű bírálatot mondja a legnagyobb svéd atlétikai szakértő Torsten Tegnér a svéd—magyar viadáról. A célfényképek szerint Nilson a finisben kizorította Szabót a pályáról, mert elébeugrott és ezért csak a magyarok udvariasságán mult, hogy nem diszkvalifikálták szabálytalan versenyzéséért. Ha Szabó legalább másodikként fut be, akkor a pontverseny alig két-három ponttal dől volna el a svédek javára.

Dánia nyerte az Északi Kupát. (Koppenhága). Dánia—Finnország 2:1 (1:0). Nemzetközi válogatott labdarugó mérkőzés az Északi Kupáért, melyet ezzel a győzelemmel meg is nyert Dánia.

12 atléta és hat atlétahölgy stafétában vitte el Károly királynak Braşov sportolójának jókívánásait az uralkodó születésnapján.

A nagymogul kedvenc feleségének síremléke. Az indiai Agrában emelkedik ez a hatalmas síremlék, amelyet Jehan sah építtetett kedvenc feleségének emlékére. A síremlékhez évenként tömegesen zárandokolnak a hinduk

Apechíedetések

Lakás

Butorozott szoba, fűrdőszoba használatlalt november 1-re kiadó. Ugyanott szobanövények olcsón eladók Oradea, Str. Delavrancea 32. szám.

Egy borpince azonnalra és egy székeny magános szoba november 15-re kiadó. Bodnár, Oradea, Tache Jonescu 45. szám.

Kiadó 1 szobás, szép utcai lakás november 1-re. — Oradea, Str. Jon Ghica 17-a. szám.

Szép egyszobás lakás mellékhelyiségekkel és mosókonyha használatlalt november 1-re kiadó. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 39.

2 szobás előszobás utcai lakás kiadó november 1-re. Oradea, Str. Bratianu No. 52.

Kiadó 4 szobás parkettes öszkomfortos urj lakás. Megtekinthető 11—17. Oradea, Strada Holban 44. szám.

Kiadó november 1-re 3 szobás, fűrdőszobás udvari lakás, ugyanott egy 2 szobás. Oradea, Ciocozariu-utca 41. szám.

Utcai háromszobás lakás mellékhelyiségekkel. november 1-re kiadó. — Utcai butorozott szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Kiadó 2 szobás mellékhelyiségekkel álló lakás november 1-re. Cim: Oradea, Str. Bratianu 55.

Háromszoba előszoba fűrdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Különféle

Keresünk megye székhelyekre, valamint központi fekvésű nagyobb községekre különösen Ciuc, Braşov és Treiscaune vármegyék területére a Répáti horváz szállítási és szétosztására bizományosokat és fuvarosokat. Ajánlatok feltételek megjelölésével a Ciuc Gazdasági Szövetkezet, Mercurea-Ciuc címre küldendők.

Női és férfi kalapok készítését olcsó árban vállalom. Mester kalapos, Oradea, Strada Alexandri 16. szám.

Házasság

Arva urileány megismerkedne hozzáillő finomlelkű úriemberrel házasság céljából. Leveleket „39” jellegére a kiadóba kérek.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.

Adás-vétel

Egy nagy fajta németény buldog kutya eladó. Oradea, Str. Muresan 12.

Egy jó karban lévő télikabát középárra eladó. Molnár cukrászda, Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 26.

Zongoraládát 2 m. hosszú 1.70 szélességet megvételre keresek Cimeket a kiadóba kérek.

Eladó jól jövedelmező bérházak, magánházak, szőlők, birtokok, telkek. Kortsmáros László ingatlanforgalmi irodája Oradea, Str. Pasteur 13 Telefon 85. szám.

Összezsukható vaságy 3 részü matraccaal olcsón eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Eladó versenzongora. Oradea Str. Bratianu 27.

Jókarban lévő komplett hálószoba, kápek, agytakaró, elköltözés miatt eladó. — Oradea, Str. Nic. Zsigai 52. szám.

Jókarban lévő 2 sötétkecs Neumann télikabát 6—8 éves gyerekeknek eladó. Oradea Str. Bratianu 29. szám.

Eladó egy jókarban lévő használt gyermek bunda, barna, 7 éves lánynak és egy férfi rövid bőrkabát. Oradea, Str. Vlahuta No. 34.

Használt télikabát. 14 éves fiúnak eladó. Oradea, Str. Millerand No. 3. I. emelet jobbra.

Egy sötétkecs női télikabát kisebb alakra eladó. Szabo J. Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5.

Fekete női kabát középárra eladó az udvarban. Oradea, Str. Vlahuta 72. szám.

Alkalmazás

Fiatal uriaszony házvezetőnőnek elmenne magános hölgyhöz, vagy idősebb házaspárhoz. Cimeket a kiadóba kér.

Bejáró mindenest keresek. Özv. Senor Aladárné, Str. Principe Mihai 16. Oradea.

Házvezetőnőnek, bejárónőnek emenne özvegyasszony, vidékre is. Burikné, Oradea, Str. Turnatorului 7.

Oktatás

Láposy Erzsébet zeneitanár tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20. szám.